

Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskaplege fag

SLUTTEKSAMEN

Emnekode:	6000
Emnenamn:	Bedriftsøkonomisk analyse og regnskap
Studiepoeng for emnet:	7,5
Omfang av denne eksamenen i % av heile emnet:	100 %
Eksamensdato:	14.11.2011
Eksamensstad:	Bali
Lengde/tidsrom:	5 timer / kl. 09.00 – 14.00
Målform:	Bokmål og nynorsk
Ant. sider inkl. framside	11
Tillatne hjelpemiddel:	Lovsamling eller særtrykk av enkeltlover Kalkulator
Merknader:	Alle oppgavene skal besvares.
Ant. vedlegg:	2 stk Løsningsark til oppgåve 1.

Eksamensresultat finn du etter sensurfall ved å logge deg inn med brukarnamn og passord på StudentWeb (hit.no)

BOKMÅL:

Oppgave 1 – 35 %

Oppgaven består i å avslutte regnskapet pr 31.12. på grunnlag av foreløpig saldobalanse (vedlegg 1) og tilleggsopplysningene under. Alle tall er oppgitt i hele tusen.

Av praktiske grunner er bokførte kostnader til lønn, arbeidsgiveravgift (AGA) og feriepenger ført samlet i konto 5000. Konto 7790 inneholder kostnader som normalt ville vært splittet på egne hovedbokskontoer.

Alle beregninger skal vises. Beregnede tall skal avrundes til nærmeste heltall (hele tusen).

Tilleggsopplysninger til periodeavslutning pr 31.12.:

1. Varebeholdningen er pr 31.12 verdsatt til kr 1.782.
2. Bedriften har den 01.03. solgt en varebil for kr 74. Bilen var opprinnelig anskaffet for kr 300, og var pr 01.01. bokført til 81.
Det har ikke vært andre kjøp eller salg av biler i perioden.
De øvrige bilene har en samlet anskaffelsesverdi på kr 900.
Biler skal avskrives lineært med 10 % p.a.
3. Bygninger skal avskrives kr 140.
4. Bedriften har foretatt et kjøp av inventar den 01.05 for kr 60.
Det har ikke vært andre kjøp eller salg av inventar i perioden.
Øvrig inventar har en opprinnelig kostpris på kr 600.
Inventar skal avskrives lineært med 12,5 % p.a.
5. Avsetning tap på fordringer skal pr 31.12. utgjøre 29.
6. Saldo på konto 1710 gjelder forskuddsbetalte driftskostnader bygning. Pr 31.12. er det forskuddsbetalt driftskostnader bygning med i alt kr 57.
7. Pantelånet er et serielån med 6 % nominell rente, etterskuddsvis, med terminforfall 01.06. og 01.12. Beregn påløpte rentekostnader pr 31.12.
8. Beløpet på konto 2960 gjelder påløpte driftskostnader biler pr 01.01. Det er ingen påløpte driftskostnader bil pr 31.12.
9. Pr 31.12. er det påløpt telefonkostnader med kr 4 og transportkostnader med kr 5.
10. Betalbar skatt pr 31.12. skal beregnes til 28 % av resultat før skatt.
11. Årsresultatet skal i sin helhet overføres til konto 2050.

Oppgave 2 – 15 %

AS Stordrift

Følgende bilag her hentet fra oktober måned (et utvalg). Konter bilagene for klargjøring til regnskapsføring.

Bilag 1

Inngående faktura pr 30 dager netto.

Fra: Per Kristensen AS

3 enheter Medium à kr 3000	kr 9 000
+ 25 % mva	kr 2 250
<u>Totalt</u>	<u>kr 11 250</u>

Bilag 2

Utgående faktura pr 10 dager – 2 %

Til: Matforretningen AS

4 bokser STOR a kr 4000	kr 16 000
+ 25 % mva	kr 4 000
<u>Totalt</u>	<u>kr 20 000</u>

Bilag 3

Selskapet utbetaler lønn for oktober til ansatte.

Brutto lønn	kr 50 000
<u>Skattetrekk</u>	<u>kr 12 000</u>
<u>Utbetalt</u>	<u>kr 38 000</u>

Det skal beregnes og bokføres 14,1 % arbeidsgiveravgift og 12 % feriepenger.

Bilag 4

Selskapet har mottatt oppgjør for utgående faktura i bilag 2. Matforretningen AS har trukket fra 2 % kontant rabatt. Vi mottok kr 19 600. Poster betaling og korreksjon for rabatten.

Bilag 5

Kontant avgiftspliktig varesalg i henhold til kasseregisteret for oktober er kr 236 000 inklusiv 25 % merverdiavgift.

Oppgave 3 – 15 %

Nedenfor er det gitt en del opplysninger fra en bedrifts kalkyler og budsjett.

BUDSJETT 20X1	Bedriften totalt
Solgte enheter A	10 000
Solgte enheter B	20 000
Salg i kr totalt	9 000 000
Variable kostnader	
Dekningsbidrag	
Faste kostnader	2 000 000
Overskudd	

KALKYLE	Produkt A	Produkt B
Pris	400	250
Variable kostnader	240	200
Faste kostnader	60	
Fortjeneste	100	
Dekningsbidrag		
Dekningsgrad		

Fyll ut det som mangler på basis av de gitte opplysninger og sammenhengen mellom tallene:

- Hva er dekningsbidraget for hhv produkt A og B? Hva er dekningsgraden for de samme produktene? Og hva er bedriftens overskudd?
- Hva er bedriftens gjennomsnittlige dekningsgrad?
- Hvor stort totalt dekningsbidrag må til for at resultatet skal bli 0, basert på opplysningene ovenfor?
- Beregn bedriftens nullpunktomsetning. Forutsett uendret produktmix.
- Framstill dekningsdiagrammet for bedriften.

OPPGAVE 4 - 25 %

En bedrift benytter tilleggskalkulasjon. Tilleggsatsene for de indirekte kostnadene er:

Materialavdelingen:	Faste kostnader:	50 % av direkte materialer
	Variable kostnader:	20 % av direkte materialer
Tilvirkningsavd. 1:	Faste kostnader:	80 % av direkte lønn i avdelingen
	Variable kostnader:	20 % av direkte lønn i avdelingen
Tilvirkningsavd. 2:	Faste kostnader:	30 % av direkte lønn i avdelingen
	Variable kostnader:	kr 25,50 pr maskintime
Salgs/adm.avd.:	Faste kostnader	20 % av tilvirkningskost

For et produkt har en kalkulert følgende kostnader og tidsforbruk:

Direkte materialkostnad	kr 600,-
Direkte lønn i tilvirkningsavd. 1	kr 80,-
Direkte lønn i tilvirkningsavd. 2	kr 180,-
Maskintid i tilvirkningsavdeling 2	6 timer

- Sett opp kalkyle for produktet etter selvkostmetoden.
- Sett opp en bidragskalkyle for produktet.
- Bedriften aksepterer en ordre på 10 enheter av produktet for kr 2.000 pr stk. Etter levering viser etterkalkylen følgende kostnader og forbruk:

Direkte materialkostnad	kr 6.100,-
Direkte lønn i avd 1	kr 790,-
Direkte lønn i avd 2	kr 1830,-

Maskintid i avdeling 2 var 58 timer

Sett opp en etterkalkyle for ordren og beregn fortjeneste eller tap.

- Bedriften får en ny forespørsel om å levere 10 enheter av produktet for kr 1.400 pr enhet. Drøft om bedriften bør akseptere denne ordren.

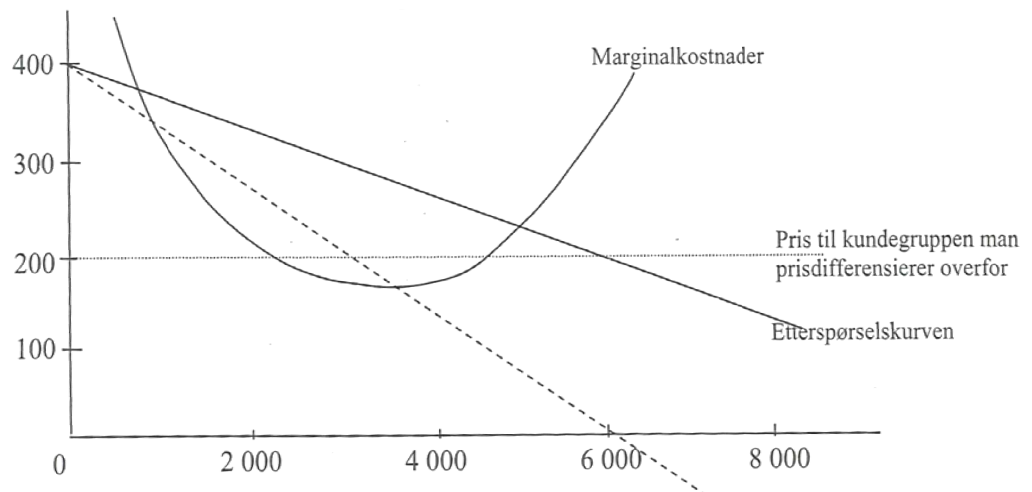

Oppgave 5 – 10 %

Nedenfor er etterspørsels- og kostnadsbildet for en virksomhet med sterk posisjon i hjemmemarkedet, og som har anledning til å drive prisdifferensiering. Besvar spørsmålene ved å lese av så nøyaktig som mulig i diagrammet:

- A) Hvor stort kvantum bør tilbys totalt?
- B) Hvor mye av dette bør tilbys på hjemmemarkedet? Begrunn svaret.
- C) Hva blir i tilfelle prisen i hjemmemarkedet?
- D) Hva hadde prisen vært i hjemmemarkedet hvis det ikke var mulig å prisdifferensiere?
- E) Hvilke(n) graf(er) mangler du i diagrammet for å kunne beregne maksimalt overskudd?

NB: Marginalkostnader er det samme som grensekostnader eller differanseenhetskostnader

NYNORSK:

Oppgåve 1 – 35 %

Oppgåva er å avslutte rekneskapet pr 31.12. på grunnlag av foreløpig saldobalanse (vedlegg 1) og tilleggsopplysningane under. Alle tall er oppgjevne i heile tusen.

Av praktiske grunnar er bokførte kostnader til løn, arbeidsgivaravgift (AGA) og feriepengar ført samla i konto 5000. Konto 7790 innehelder kostnader som normalt ville vore splitta på eigne hovedbokskontoar.

Alle utrekningar skal visast. Utrekna tal skal rundast av til næraste heiltall (heile tusen).

Tilleggsopplysningar til periodeavslutning pr 31.12.:

1. Varebeholdningen/varelageret er pr 31.12 verdsett til kr 1.782.
2. Bedrifta har den 01.03. seld ein varebil for kr 74. Bilen var tidlegare kjøpt for kr 300, og var pr 01.01. bokført til 81.
Det har ikkje vore andre kjøp eller sal av biler i perioden.
Dei andre bilane har ein samla kostpris på kr 900.
Bilar skal avskrivast lineært med 10 % p.a.
3. Bygningar skal avskrivast kr 140.
4. Bedrifta har kjøpt inventar den 01.05 for kr 60.
Det har ikkje vore andre kjøp eller sal av inventar i perioden.
Anna inventar har ein opphavleg kostpris på kr 600.
Inventar skal avskrivast lineært med 12,5 % p.a.
5. Avsetning tap på fordringar skal pr 31.12. utgjere 29.
6. Saldo på konto 1710 gjelder forskotsbetala driftskostnader bygning. Pr 31.12. er det forskotsbetala driftskostnader bygning med i alt kr 57.
7. Pantelånet er eit serielån med 6 % nominell rente, etterskotsvis, med terminforfall 01.06. og 01.12. Berekn påløpne rentekostnader pr 31.12.
8. Beløpet på konto 2960 gjelder påløpne driftskostnader biler pr 01.01. Det er ingen påløpne driftskostnader bil pr 31.12.
9. Pr 31.12. er det påløpne telefonkostnader med kr 4 og transportkostnader med kr 5.
10. Betalbar skatt pr 31.12. skal reknast ut til 28 % av resultat før skatt.
11. Heile årsresultatet skal førast til konto 2050.

Oppgave 2 – 15 %

AS Stordrift

Bilag under er henta frå oktober månad (eit utval). Konter bilaga for klargjering til regnskapsføring.

Bilag 1

Inngående faktura pr 30 dagar netto.

Frå: Per Kristensen AS

3 einingar Medium à kr 3000	kr 9 000
+ 25 % mva	kr 2 250
<u>Totalt</u>	<u>kr 11 250</u>

Bilag 2

Utgående faktura pr 10 dagar – 2 %

Til: Matforretningen AS

4 boksar STOR a kr 4000	kr 16 000
+ 25 % mva	kr 4 000
<u>Totalt</u>	<u>kr 20 000</u>

Bilag 3

Selskapet utbetaler løn for oktober til tilsette.

Brutto løn	kr 50 000
<u>Skattetrekk</u>	<u>kr 12 000</u>
<u>Utbetalt</u>	<u>kr 38 000</u>

Det skal reknast ut og bokførast 14,1 % arbeidsgivaravgift og 12 % feriepengar.

Bilag 4

Selskapet har mottatt oppgjer for utgåande faktura i bilag 2. Matforretningen AS har trekt frå 2 % kontant rabatt. Vi mottok kr 19 600. Poster betaling og korreksjon for rabatten.

Bilag 5

Kontant avgiftspliktig varesal i samsvar med kasseregisteret for oktober er kr 236 000 inklusiv 25 % meirverdiavgift.

Oppgave 3 – 15 %

Nedanfor er det gitt ein del opplysningar frå en bedrifts kalkylar og budsjett.

BUDSJETT 20X1	Bedrifta totalt
Selde einingar A	10 000
Selde einingar B	20 000
Sal i kr totalt	9 000 000
Variable kostnader	
Dekningsbidrag	
Faste kostnader	2 000 000
Overskot	

KALKYLE	Produkt A	Produkt B
Pris	400	250
Variable kostnader	240	200
Faste kostnader	60	
Forteneste	100	
Dekningsbidrag		
Dekningsgrad		

Fyll ut det som manglar ut frå opplysningane som er gitt, og samanhengen mellom tala:

- Kva er dekningsbidraget for produkt A og for produkt B? Kva er dekningsgraden for dei same produkta? Og kva er bedriftas overskot?
- Kva er bedriftas gjennomsnittlege dekningsgrad?
- Kor stort totalt dekningsbidrag må til for at resultatet skal bli 0, basert på opplysningane ovanfor?
- Rekn ut bedriftas nullpunktomsetning. Legg til grunn uendra produktmix.
- Framstill dekningsdiagrammet for bedrifta.

OPPGAVE 4 - 25 %

Ei bedrift nyttar tilleggskalkulasjon. Tilleggssatsane for de indirekte kostnadene er:

Materialavdelinga:	Faste kostnader:	50 % av direkte materialar
	Variable kostnader:	20 % av direkte materialar
Tilverkingsavd. 1:	Faste kostnader:	80 % av direkte lønn i avdelinga
	Variable kostnader:	20 % av direkte lønn i avdelinga
Tilverkingsavd. 2:	Faste kostnader:	30 % av direkte lønn i avdelinga
	Variable kostnader:	kr 25,50 pr maskintime
Sals/adm.avd.:	Faste kostnader	20 % av tilverkingskost

For et produkt har ein kalkulert følgjande kostnader og tidsforbruk:

Direkte materialkostnad	kr 600,-
Direkte lønn i tilverkingsavd. 1	kr 80,-
Direkte lønn i tilverkingsavd. 2	kr 180,-
Maskintid i tilverkingsavdeling 2	6 timer

- Sett opp kalkyle for produktet etter sjølvkostmetoden.
- Sett opp en bidragskalkyle for produktet.
- Bedrifta aksepterer ein ordre på 10 einingar av produktet for kr 2.000 pr stk. Etter levering visar etterkalkylen følgjande kostnader og forbruk:

Direkte materialkostnad	kr 6.100,-
Direkte lønn i avd 1	kr 790,-
Direkte lønn i avd 2	kr 1830,-

Maskintid i avdeling 2 var 58 timer

Sett opp en etterkalkyle for ordren og berekn forteneste eller tap.

- Bedrifta får spørsmål om å levere 10 einingar av produktet for kr 1.400 pr eining. Drøft om bedrifta bør akseptere denne ordren.

Oppgave 5 – 10 %

Nedanfor er etterspørsels- og kostnadsbiletet for en verksemd med sterk posisjon i heimemarknaden, og som har høve til å drive prisdifferensiering. Svar på spørsmåla ved å lese av så nøyaktig som mulig i diagrammet:

- A) Kor stort kvantum bør ein tilby totalt?
- B) Kor mykje av dette bør ein tilby på heimemarknaden? Grunnjev svaret.
- C) Kva blir i tilfelle prisen i heimemarknaden?
- D) Kva hadde prisen vore i heimemarknaden dersom det ikkje var mogeleg å prisdifferensiere?
- E) Kva for graf(ar) manglar du i diagrammet for å kunne rekne ut maksimalt overskot?

NB: Marginalkostnader er det same som grensekostnader eller differanseenhetskostnadar.

